

Hevesy György Kárpát-medencei Kémiaverseny
Kerületi forduló
2018. február 28.
7. évfolyam

MEGOLDÁSOK

1. feladat

a) a víz,	mert cseppfolyós , a többi szilárd	2 pont
	mert vegyület , a többi elem	1 pont
	(mert színtelen , a többi színes)	
b) a konyhasó,	mert vegyület , a többi elem	2 pont
	mert oldódik vízben , a többi nem	1 pont
	(mert színtelen / fehér , a többi színes – eltekintve a gyémánttól)	
c) a szén-dioxid,	mert gáz halmazállapotú , a többi cseppfolyós	2 pont
	mert kémiaileg tiszta anyag / vegyület , a többi keverék	1 pont
a) a Bunsen-állvány,	mert fém ből készül, a többi üvegből	2 pont
	mert nem melegíthető , a többi igen	1 pont
	(mert nem alkalmas folyadék tárolására , a többi igen)	

*A kakukktojás megnevezéséért **nem** jár pont, a 2 pont csak az első helyes indoklással együtt adható meg. Az **ugyanerre az anyagra** vonatkozó második helyes indoklás újabb 1 pontot ér. Az indoklások sorrendje természetesen fölcserélhető, más helyes megoldás is elfogadható.*

Összesen: 12 pont

2. feladat

1. B	5. D
2. C	6. B
3. D	7. A
4. B	8. A

Minden helyes válasz 1 pontot ér.

Összesen: 8 pont

3. feladat

- a) bepárlás (esetleg lepárlás / desztilláció)
- b) szitálás / rostálás
- c) mágneses elválasztás
- d) desztilláció / lepárlás
- e) ülepités / dekantálás

Összesen: 5 pont

4. feladat

a) a lufi lefelé száll / leesik	1 pont
a szén-dioxid sűrűsége nagyobb, mint a levegőé	1 pont
(A »nehezebb, mint a levegő« nem fogadható el!)	
b) a meszes víz megzavarosodik / opálos lesz	1 pont
c) elalszik	1 pont
a szén-dioxid nem táplálja az égést	1 pont

Összesen: 5 pont

5. feladat

- a) 15 m/m% 1 pont
 b) 25 m/m% 1 pont
 c) 1,5 kg 1 pont
 d) 294 g 2 pont
 (A »6 g« akkor fogadható el 1 pontért, ha kiderül, hogy az o. a.-ra vonatkozik.)
 e) 70 g 1 pont
 f) 10 g 2 pont
 g) 147 cm³ 2 pont
 h) 900 kg (0,9 tonna, 900 000 g) 1 pont
 i) 4,25 m/m% 2 pont

(1 pont adható a benzín tömegére: $m = \rho \cdot V = 45 \text{ g}$.)

Az f) és g) kérdésekért adható 2 pont nem bontható mértékegység-átváltási, nagyságrendi stb. hibák esetén sem.

Összesen: 13 pont

6. feladat

- a) szén-dioxid 1 pont
 b) igen, mivel új anyag keletkezett 2 pont
 c) egy tabletta $\frac{0,3}{4} \cdot 100 = \underline{\underline{7,5 \text{ m/m}\% \text{ cukrot tartalmaz}}}$ 2 pont

(A 100 g termékre vonatkozó adatból $\frac{7}{100} \cdot 100 = 7 \text{ m/m}\%$ jön ki, természetesen ez is helyes.)

- d) az oldat tömege: $200 \text{ g} + 4 \text{ g} - 0,5 \text{ g} = 203,5 \text{ g}$ 2 pont
 0,3 g cukor van benne

$$\frac{0,3}{203,5} \cdot 100 = \underline{\underline{0,15 \text{ m/m}\% \text{ cukor van az oldatban}}} \quad 2 \text{ pont}$$

(Ha a versenyző nem számol a 0,5 g tömegvesztéssel, a d) feladatrészért nem kaphat pontot!)

Összesen: 9 pont

7. feladat

- a) az 5 l oldat tömege $m = \rho \cdot V = 1,004 \text{ g/cm}^3 \cdot 5000 \text{ cm}^3 = 5020 \text{ g}$ 1 pont
 ebben $m = 5020 \text{ g} \cdot 0,009 = \underline{\underline{45,2 \text{ g NaCl}}}$ van főloldva 2 pont
 b) a 25 °C-os telített oldat $\frac{36 \text{ g}}{136 \text{ g}} \cdot 100 = \underline{\underline{26,5 \text{ m/m}\% \text{-os}}}$ 2 pont
 c) ha 136 g tömény oldat 36 g NaCl-ot tartalmaz, akkor 1 pont
 x g oldatban van 45,2 g oldott anyag

$$x = \frac{45,2 \text{ g} \cdot 136 \text{ g}}{36 \text{ g}} = 170,8 \text{ g} \rightarrow \underline{\underline{170,8 \text{ g tömény NaCl-oldat}}}$$
 szükséges 2 pont

Természetesen más (pl. a tömeg% alapján történő) helyes számolás is maximális pontot ér!

Összesen: 8 pont

A feladatlap összes pontszáma 60 pont